

ÖSYM'nin PROVASI

TÜRKİYE GENELİ

ÇÖZÜM

dizgikitap

Bu testte 60 çözüm vardır.

1. Cümledeki “tozlu raflardan indirmek” sözü, uzun süredir kullanılmayan, ihmal edilmiş, unutulmuş ya da yüzüne bakılmayan unsurları yeniden gün yüzüne çıkarmak, görünür kılmak anlamında kullanılmıştır.

A seçeneğinde yer alan “uzun süredir yüzüne bakılmayan anlatım olanaklarını yeniden gündeme taşımak” ifadesi, metindeki bu durumla doğrudan örtüşmektedir ve “tozlu raflardan indirmek” sözünün kazandığı mecaz anlamı tam olarak karşılamaktadır.

Diğer seçeneklerde özgünlük, doğallık, yalınlık ve toplumsallık kavramları vurgulanmıştır.

Cevap: A

2. Parçada, insanın inandığı ya da korktuğu durumları kendi tutum ve davranışlarıyla farkında olmadan tetiklemesi, bu durumları kendisine çağırması anlatılmaktadır.

Korktuğum başıma geldi: Kişinin kaygıyla hareket etmesi sonucunda endişe ettiği olumsuz durumun gerçekleştiğini anlatır.

Bir adama kırk gün deli dersin deli olur: Bir duruma sürekli inanmanın veya o durumun sürekli tekrarlanmasının, o durumu en sonunda gerçeğe dönüştüreceğini (kendini gerçekleştiren kehanet) anlatır.

Sakınan göze çöp batarmış: Bir şeyin üzerine çok fazla düşüldüğünde, aşırı korumacı ve kaygılı davranıldığında korkulan o olumsuzluğun yine de yaşanacağını belirtir.

İnsanın başına ne gelirse dilinden gelir: Kişinin düşüncesizce ve yersiz konuşması yüzünden zarar görmesini anlatır.

Cevap: E

3. I numaralı söz: “Sözcüklerin alışılmış anlam sınırlarını genişletmek”, sözcüklere yeni çağrışımlar, yan anlamlar ve derinlikler yüklemek anlamına gelir.

II numaralı söz: “Dili bilinçli olarak kırıp dökmek”, dilin yerleşik kurallarını bozarak yeni bir üslup denemek anlamına gelir.

III numaralı söz: “Üzerinde durup düşünmek”, acele etmeden, sindirerek, sabırlı ve dikkatli bir okuma yapmayı gerektirir.

IV numaralı söz: “Yönünü kaybetmek”, metnin kurgusu veya dili karşısında okurun ne yapacağını bilememesi, metni anlamakta ve takip etmekte zorlanmasıdır.

V numaralı söz: “Metin karşısında afallamak”, şaşkınlığa düşmek, bocalamak anlamına gelir. Parantez içinde verilen “sorgulayıcı bir tutumla ele alma” ifadesi ise eleştirel bir inceleme sürecini anlatır.

Dolayısıyla afallamak eylemi ile sorgulayıcı tutum birbiriyle uyuşmamaktadır.

Cevap: E

4. Parçada, Gutenberg’in matbaayı bulan kişi olarak bilinmesine rağmen, hareketli metal harf sisteminin daha önce Uzak Doğu’da kullanıldığı belirtilerek, onun matbaayı dünyada ilk kullanan kişi olduğu düşüncesinin doğru olmadığına değinilmiştir.

Cevap: B

5. İlk cümlede mikroskopların geliştirilmesinin hücre yapısının daha detaylı incelenmesini sağladığı, ikinci cümlede ise bu detaylı incelemelerin yeni tedavi yöntemlerinin keşfini hızlandırdığı belirtilmiştir.

A seçeneği, bu anlam ilişkisini doğru sırayla verir:

Mikroskopların geliştirilmesi → hücrelerin daha detaylı incelenmesi → yeni tedavi yöntemlerinin daha hızlı keşfedilmesi

A seçeneğinde ikinci cümlelerin öznesi ('mikroskopların geliştirilmesiyle hücre yapısının daha detaylı incelenmesi') olduğu gibi korunmuştur.

B seçeneğinde ise keşifleri hızlandıran unsur doğrudan mikroskopların geliştirilmesiymiş gibi gösterilmiştir. Oysa ikinci cümlede bu sonuç, mikroskopların geliştirilmesine değil, mikroskopların sağladığı detaylı incelemelere bağlanmaktadır.

C ve D'de neden-sonuç ilişkilerinin sırası değiştirilmiş, E'de ise mikroskopların hücrelerin incelenmesi sonucunda geliştirildiği söylenerek anlam tersine çevrilmiştir.

Cevap: A

6. II. dizede "bıraktığın" sözcüğündeki "-dık / -dik" sıfat-fiil ekinin sonundaki "k" ünsüzü, ünlüyle başlayan bir ek (-ın) aldığı için "ğ"ye dönüşerek ünsüz yumuşamasına uğramıştır.

III. dizede "azıcık" sözcüğünün kökü "az"dır. Küçültme eki "-cık" gelirken kök ile ek arasında "ı" ünlüsü türemiştir.

IV. dizede "hissettirir" sözcüğü "his" ve "etmek" kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Birleşik eylem kurulurken kelimenin sonundaki "s" ünsüzü ikizleşerek ünsüz türemesi (ikizleşme) meydana gelmiştir.

V. dizede "affettim" sözcüğü "af" ve "etmek" sözcüklerinden oluşmuştur; 'et-' fiilinin sonundaki sert 't' ünsüzünden sonra gelen "-di" görülen geçmiş zaman eki "-ti"ye dönüşerek ünsüz benzeşmesine (sertleşme) uğramıştır.

I. dizede ünlü daralması (veya daralmaya uğrayabilecek "-yor" eki ya da "de-, ye-" gibi bir kök) bulunmamaktadır.

Cevap: A

7. A seçeneğinde "an-lar-da" ve "geç-miş-te" sözcüklerinde yer alan "-da / -te" ekleri bulunma hâl ekidir. B seçeneğinde "düşün-erek" sözcüğündeki "-erek / -arak" eki bir zarf-fiil ekidir.

C seçeneğindeki "kal-abilir" eylemi, "kal-" fiili ile "bil-" fiilinin "-a" zarf-fiil ekiyle kaynaşmasından oluşmuş kurallı birleşik fiildir (yeterlik fiili).

E seçeneğinde "geç-miş" (fiilden isim), "yaşa-dıklar-ı-nı" (sıfat-fiil/yapım eki), "düş-ün-erek" (fiilden fiil) ve "ses-siz" (isimden isim) sözcüklerinde yapım eki kullanılmıştır.

Cümlede çoğul eki (isimlere gelen "-ler/lar") kullanılmıştır (anlar) fakat kişi eki (fiillere gelen "-ler/lar") kullanılmamıştır.

Cevap: D

8. I ve IV. sözcükler, niteleme sıfatıdır. II. sözcük, cümleye "dahi, üstelik" anlamı katan bir bağlaçtır. III. sözcük, "anı-lar-ı-ndan" şeklinde "çokluk, iyelik ve ayrılma hâli eki almış bir isimdir. V. sözcük, cümleye benzerlik anlamı katan bir edattır (ilgeç).

Cevap: B

9. zorluyordu: Yüklem (şimdiki zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş fiil)

Zorlayan ne? = Günün ilk ışıklarıyla birlikte sokağa dökülen seyyar satıcıların bitmek bilmeyen bağırışları (özne)

Neyi zorluyordu? = mahalle sakinlerinin sabrını (belirtili nesne)

Ne kadar zorluyordu? = her geçen gün biraz daha (zarf tümleci)

Cevap: B

10. Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum, festival vb. toplantıların adlarında yer alan her kelime büyük harfle başlar. Dolayısıyla bu ifadenin "Uluslararası Genç Sanatçılar Festivali'ne" şeklinde yazılması gerekir.

Cevap: B

11. Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesme işaretiyle ayrılmaz. Dolayısıyla "Hollandalı" özel ismine gelen "-lı" yapım ekinin kesme işaretiyle ayrılmaması, sözcüğün Hollandalı şeklinde bitişik yazılması gerekirdi.

E seçeneğindeki kural açıklaması ve örnek yanlıştır.

Cevap: E

12. "Dolayısıyla, akşam saatlerinde mutfağın kapısına kilit vurarak kendinize gereksiz bir psikolojik işkence çektiirmemelisiniz." cümlesinde, metinde anlatılan bilimsel verilerden hareketle öznel ve mantıksal bir sonuç (çıkarım) üretilmiştir.

Son cümlede aynı zamanda öneride bulunulmuştur. (... çektiirmemelisiniz.)

Yazarın "gün içinde yaktığınızdan", "kendinize gereksiz bir psikolojik işkence çektiirmemelisiniz" gibi doğrudan okura seslenen, samimi bir dil kullanması sohbet havasını yansıtır.

"Önemli olan besinin tüketildiği saat değil, gün sonunda harcanan enerjinin alınan gıdadan fazla olmasıdır." ifadesinde gerekçe (neden) belirtilmiştir.

Parçada tanık gösterme yoktur.

Cevap: E

13. Yazar, aynı doğa olayları karşısında coşku duyan insanları överken, sürekli bir korumacılık, şikâyet ve kaygı içinde olan diğer kesimin hayatın sunduğu güzellikleri ve olumlu yönleri ıskalamasından, bunları görmezden gelmesinden yakınmaktadır.

Cevap: B

14. I. Vicdanın tanımı yalnızca birinci paragrafta yapılmıştır: "Vicdan, kişide iyiyi kötünden ayırt etmeye yarayan içsel bir değişkendir." İkinci paragrafta vicdanın ne olduğuna dair böyle bir tanım cümlesi yer almaz.

IV. Her iki paragrafta da vicdanın zamandan ve mekândan bağımsız, tüm insanlık için geçerli oluşuna yönelik bir evrensellik vurgusu bulunmamaktadır. İkinci paragraftaki "Bütün insanların değerini ve erdemini yansıtır." ifadesi, vicdanın evrenselliğini değil, insana yönelik işlevini anlatmaktadır.

II ve III numaralı konulara her iki paragrafta da değinilmiştir.

II. Vicdanın işlevi, yani yaptığı iş, birinci paragrafta "egoyu demokratikleştirir" sözüyle verilmiştir. İkinci paragrafta ise aynı işlev "yetkilendirir", "bütün insanların değerini ve erdemini yansıtır", "onların seçme gücü ve özgürlüğünü onaylar" ifadeleriyle karşılanmıştır.

III. Vicdanın faydası ise bu işlevin ardından ortaya çıkan kazanımdır. Birinci paragrafta bu kazanım, egonun "daha büyük bir grup, topluluk duygusuna, daha büyük bir iyiliğe" çıkarılmasıdır. İkinci paragrafta da "Böyle olunca da..." denilerek aynı sıra kurulmuş ve fayda, "yukarıdan ve dışarıdan empoze edilmemiş olan bir özdenetim" olarak belirtilmiştir.

Cevap: D

15. Boşluktan önce şiirin kelimelerle güzel biçimler kurma sanatı olduğu belirtilmiş, boşluktan sonra ise şairin bir "kelime işçisi" olduğu, kelimelerin dünyasında yaşadığı ve "hangi kelimeyi hangi kelimenin yanına koyacağını bilen kelime ustası" olduğu vurgulanmıştır.

D seçeneğindeki "alelade kelimelerin yan yana gelmesi değildir" ifadesi, şiirin sıradan bir söz dizimi olmadığını, kelimelerin özenle seçilip yan yana getirilmesiyle kurulan bir "işçilik" ve "ustalık" (güzel biçimler kurma sanatı) olduğunu doğrudan destekler.

(Çeldirici) A seçeneği, parçada biçim ile içerik arasında bir karşılaştırma yapılmadığı, yalnızca kelime seçimindeki ustalık vurgulandığı için uygun değildir.

Cevap: D

16. “Ana dilini bilinçli kullanan bir kişinin yabancı dil öğrenme sürecinde de daha başarılı olduğu görülmektedir.” ifadesinden A seçeneğine,

“Bunun yanında dil... düşünceyi biçimlendiren... temel unsurlardan biridir.” ifadesinden B seçeneğine,

“toplumsal yapıyı ayakta tutan temel unsurlardan biridir” ifadesinden C seçeneğine,

“günümüzde Türkçenin özellikle medya ve sosyal ağların etkisiyle giderek yozlaştığı” ifadesinden D seçeneğine değinilmıştır.

Parçada Türkçedeki bozulmalardan söz edilmiş, ancak bu bozulmaların hangi yöntemlerle giderilebileceğine, nasıl bir çözüm izlenmesi gerektiğine değinilmemiştir.

Cevap: E

17. “Bunu yaparken elbette yetişmenin, çevrenin, dünya görüşünün etkisindedir.” ve “Eleştirmen elbette eleştiride kendi görüşüne, duyusuna en uygun olan eseri tanıtmaya, değerlendirmeye yönelecektir.” ifadeleri eleştirmenin bir eseri değerlendirirken mutlak bir nesnellik (objektiflik) sergileyemeyeceği çünkü kendi kişisel birikiminden ve beğenilerinden bağımsız hareket edemeyeceği vurgusunu özetlemiştir.

Cevap: E

18. Kıtaya giren altın ve gümüş, paranın değerini düşürmüş ve mal fiyatlarını artırmıştır (ekonomik yapıdaki hareketlilik).

Bu sarsıntı sonucunda “sabit gelire sahip soylular ve feodal beyler güç kaybederken, deniz ticaretiyle uğraşan burjuvazi sınıfı servetini katlayarak dönemin en etkili siyasi aktörü hâline gelmiştir.” (toplumsal sınıfların güç dengesinin değişmesi).

Bu iki ifadeden hareketle B seçeneğine ulaşılmaktadır.

Cevap: B

19. “Biz nesnelere bakarak onlara bize ait bazı nitelikler yükleriz.”, “Oysa ne deniz azgındır ne de nehir coşkundur. Nesneleri duygu, düşünce ve coşkularımızla birleştiririz.” ve “Yıkık bir sütun karşısında duyduğumuz eziklik sütuna değil bize aittir.” ifadeleri estetik yargıların dış dünyadaki nesnelerin kendisinden değil, tamamen insanın o nesnelere yüklediği kişisel duygulardan kaynaklandığını vurgulamaktadır.

Cevap: E

20. Verilen cümlelerin anlamlı bütün oluşturacak sıralaması IV - III - V - II - I şeklindedir.

IV. cümle, “ayna nöron” kavramını ilk kez tanıttığı için giriş cümlesidir. III. cümledeki “bu özel hücreler”, V. cümledeki “Hücrelerin bu çift yönlü aktivasyonu”, II. cümledeki “Nitekim” ve I. cümledeki “Bahsedilen bu süreç” ifadeleri, cümlelerin birbirine bağlanma sırasını gösterir.

Bu sıralamaya göre baştan dördüncü cümle II numaralı cümledir.

Cevap: B

21. I, II ve III. cümleler: Şehir yaşamının getirdiği olumsuzluklardan, insanların kapalı alanlarda ekran başında vakit geçirmesinden ve bu durumun fiziksel ve sosyal hayata verdiği zararlardan söz edilmektedir.

IV. cümleden itibaren doğanın insan üzerindeki olumlu etkilerine ve bu konudaki bilimsel araştırmalara geçilmiştir.

Cevap: C

22. Metnin bütününde tamamen ağaç halkaları üzerinden yaş tespiti yapan dendrokronoloji yöntemi ve bu yöntemin detayları işlenmektedir. I. cümlede ise kimyasal-radyoaktif karbon14 yönteminin işlevinden söz edilmiştir.

Bu nedenle I numaralı cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

Cevap: A

23. Parçanın son cümlesinde, yapılan araştırmanın en şaşırtıcı ve can alıcı sonucu verilmiştir: “Farklı dillerdeki benzer etik mesajların tüm kültürlerde neredeyse aynı yüksek puanları almasıydı.” Bu durum; araştırmaya dâhil edilen 8 farklı ülkenin, farklı dillerin ve farklı kültürlerden yazılımcıların, konu “temel etik ve adalet” olduğunda ortak bir paydada buluştuğunu gösterir.

Cevap: D

24. A) Metnin tamamı, yapay zekâ uzmanlarının algoritmik yanlılığı ölçmek için yaptığı dijital bir araştırma-deney hakkında bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.
- C) Metinde çalışmanın yöntemi (metodolojisi); “se-kiz farklı ülke”, “on beş farklı platform”, “beş bin cümle”, “bir ile on arası puanlama” gibi sayısal verilerle detaylandırılmıştır.
- D) Araştırmanın sonunda, farklı kültürlerin etik mesajlara aynı yüksek puanı vermesinden hareketle evrensel bir etik algısı olduğuna dair bir çıkarım yapılmıştır.
- E) Metinde on beş farklı dijital platformdan veri toplanması, adil ve ayrımcı cümlelerin puanlarının karşılaştırılması ve farklı dillerdeki benzer mesajların analizi bu seçeneği doğrular.

Parçada yapay zekânın geçmişten günümüze nasıl evrildiğine (tarihsel gelişimine) dair hiçbir kronolojik bilgi verilmediği gibi, “Yapay zekâ şudur...” şeklinde kesin bir bilimsel tanım da yapılmamıştır.

Cevap: B

25. I. cümlede: “...cihazların yarattığı baskının onların doğal tepkilerini gölgelememesi şarttır.” denilerek cihazların doğal davranışı bozma riski vurgulanmıştır.

II. cümlede: “Aksi takdirde izlendiklerini ve test edildiklerini bilen kişilerin kaygı düzeyleri artmakta ve gerçek dışı fizyolojik tepkiler vermektedirler.” ifadesi kullanılmıştır.

Bu verilere göre, doğrudan cihazlarla yapılan testler kişide yapay bir baskı ve kaygı oluşturmakta, bu da onların gerçek dışı (doğal olmayan) tepkiler vermesine yol açarak elde edilecek bilimsel verilerin doğruluğunu gölgelemektedir.

Cevap: E

26. III. Amerikalı bir grup nörobilimci, bu klinik handikapı çözen yeni bir yöntem kurgulamış.

Bu cümle, sadece araştırmacıların yaptığı bir eylemi ve gelişmeyi bildiren düz bir açıklama cümlesidir.

IV. Bu yeni yöntemde, katılımcılara doğrudan cihazlar bağlamak yerine, odadaki akıllı aynaların arkasına gizlenmiş termal kameralar ve ses analizörleri kullanılıyor.

Bu cümle, yeni yöntemin işleyiş biçimini ve içeriğini tasvir eden açıklayıcı bir cümledir.

I. Yalan söyleyenleri laboratuvarında incelemek en büyük zorluklardan biridir (sonuç).

Çünkü katılımcıların yapay ortama uyum sağlama-sının gerekmesi ve cihaz baskısının doğal tepkileri gölgeleme riski olmasıdır (neden).

II. Kişilerin kaygı düzeyleri artmakta ve gerçek dışı fizyolojik tepkiler vermektedirler (sonuç).

İzlendiklerini ve test edildiklerini bilmeleridir (neden).

V. Cihazların bedene temas etmemesi (neden) laboratuvarındaki kadar baskı hissetmemeleri (sonuç)

VI. Katılımcıların savunma mekanizması geliştirdikleri ve kas gerilimlerinin çok daha stabil kaldığı tespit edilmiş (sonuç).

Bu gizli ölçümleme modeline başvurulmuş olmasıdır (neden).

Cevap: C

Öncüllere göre dokuz park yerinin ikisi boştur. Bunlardan biri beş numaralı park yeridir; diğeri ise Demir ile Fuat'ın arasındaki park yeridir. Bu boş yer beş numara olamaz çünkü o durumda Demir ile Fuat dört ve altı numaralara düşerdi oysa dört numarada Azra vardır. Aynı şekilde iki numara da olamaz çünkü Demir ile Fuat bir ve üç numaralara yerleştiğinde Ceyda, Fuat'ın yanına park edemez. Geriye yedi ve sekiz numaralar kalır ve iki durum ortaya çıkar:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Burcu/ Esra	Gaye	Esra/ Burcu	Azra	-	Demir	-	Fuat	Ceyda	I. durum
					Ceyda	Fuat	-	Demir	II. durum

Her iki durumda da Burcu ile Esra'nın arasında yalnızca Gaye bulunduğundan bu üçlü bir, iki ve üç numaralı park yerlerine yerleşir; Gaye kesin olarak iki numaradadır.

27. Azra dört, Gaye ise her iki durumda da iki numaralı park yerine park ettiğinden Azra'nın numarası kesin olarak büyüktür.

Cevap: E

28. Ceyda ile Demir, her iki durumda da yalnızca altı ya da dokuz numaralı park yerine park edebilir; bu nedenle II ve III numaralı kişiler üç numaraya park edemez. Dolayısıyla yalnızca Burcu üç numaraya park etmiş olabilir.

Cevap: A

29. Esra, Burcu ve Gaye ile birlikte ilk üç park yerine yerleştiğinden dokuz numaraya park edemez. Dokuz numaralı park yerine I. durumda Ceyda, II. durumda Demir park etmiştir.

Cevap: D

30. 30. II. durumda Demir dokuz numarada olduğundan Burcu'nun altı numaraya park etmesi gerekirdi oysa orada Ceyda vardır. Öyleyse I. durum geçerlidir: Demir altı, Burcu ise üç numaralı park yerine park etmiştir. Buna göre tablo şu şekilde kesinleşir:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Esra	Gaye	Burcu	Azra	-	Demir	-	Fuat	Ceyda	I. durum

Bu durumda yedi numaralı park yerine ise kimse park etmemiştir.

Cevap: C

$$31. \frac{\left(\frac{1}{5} - 1\right) \cdot \left(2 - \frac{2}{5}\right)}{\frac{1}{5} - 1} = \frac{\left(\frac{-4}{5}\right) \left(\frac{8}{5}\right)}{\left(\frac{-4}{5}\right)} = \frac{8}{5}$$

Cevap: E

$$32. \frac{16^3 \cdot 9^4 + 16^4 \cdot 9^3}{5 \cdot 12^6 - 10 \cdot 12^5} = \frac{16^{2 \cdot 3} \cdot 9^{3 \cdot 3} (9 + 16)}{12^5 (5 \cdot 12 - 10)} = \frac{2^{12} \cdot 3^6 \cdot 25}{2^{10} \cdot 3^5 \cdot 50} = \frac{2^{12} \cdot 3^6}{2^{11} \cdot 3^5} = 2 \cdot 3 = 6$$

Cevap: B

33. İki kare farkı özdeşliğini kullanarak sonuca gidebiliriz.

$$\begin{aligned} a^2 - b^2 &= (a - b) \cdot (a + b) \\ (0,72)^2 - (0,28)^2 &= (0,72 - 0,28) \cdot (0,72 + 0,28) \\ &= (0,44) \cdot (1,00) \\ &= 0,44 \\ (0,55)^2 - (0,45)^2 &= (0,55 - 0,45) \cdot (0,55 + 0,45) \\ &= (0,10) \cdot (1,00) \\ &= 0,10 \end{aligned}$$

$$\frac{0,44}{0,10} = \frac{44}{10} = 4,4 \text{ olur.}$$

Cevap: C

34. Önce kökten çıkanlar çıkarılır.

Sonra köklü ifadeler ve önündeki katsayılarda ortak çarpanlar ortak paranteze alınır.

$$\begin{aligned} &= \frac{8\sqrt{10} + 30\sqrt{2}}{2 \cdot 2\sqrt{10} + 3 \cdot 5\sqrt{2}} \\ &= \frac{2\sqrt{2} (4\sqrt{5} + 15)}{\sqrt{2} (4\sqrt{5} + 15)} \\ &= 2 \text{ olur.} \end{aligned}$$

Cevap: A

35.

$$\begin{array}{r}
 \text{ABC} \\
 - 2\text{CA} \\
 \hline
 94
 \end{array}
 \begin{array}{l}
 \uparrow \\
 \text{Toplamaya} \\
 \text{çevirelim.}
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 2\text{CA} \\
 94 \\
 + \text{ABC} \\
 \hline
 \text{ÖSYM 8, 9} \\
 \text{gibi sayıları} \\
 \text{elde aldığını} \\
 \text{vurgulamak} \\
 \text{için kullanır.}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 +1 \\
 2\text{CA} \\
 94 \\
 + \text{ABC} \\
 \hline
 \text{Buradan A = 3}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 7 \\
 2\text{C3} \\
 + 94 \\
 \hline
 3\text{BC} \\
 67
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 A = 3 \\
 B = 6 \\
 C = 7 \\
 + \\
 16
 \end{array}$$

Cevap: D

36. Verilen denklemleri düzenleyelim.

$$\begin{array}{ll}
 2(a + 5) = 3(b + 4) & 3(a - 3) = 4(b - 1) \\
 2a + 10 = 3b + 12 & 3a - 9 = 4b - 4 \\
 2a - 3b = 2 & 3a - 4b = 5
 \end{array}$$

Böylece aşağıdaki denklem sistemini elde ederiz.

$$\begin{array}{r}
 -3/ \quad 2a - 3b = 2 \\
 2/ \quad 3a - 4b = 5 \\
 \hline
 -6a + 9b = -6 \\
 + \quad 6a - 8b = 10 \\
 \hline
 \end{array}$$

b = 4 bulunur.

2a - 3b = 2 denkleminde yerine yazalım.

$$2a - 3 \cdot 4 = 2$$

$$2a - 12 = 2$$

$$2a = 14$$

a = 7 bulunur.

Buna göre

$$a + b = 7 + 4 = 11 \text{ olarak bulunur.}$$

Cevap: C

37. Bir harfin önündeki katsayı eğer tek ise bu katsayı o harfin tek veya çift olmasına etki etmez.

7b ve 3a ifadesindeki 7 ve 3 katsayıları tek-çift durumuna etki etmediği için silinebilir. O hâlde ikisi de a+b olacağına göre iki tek sayı olan ifade bunlar olur. O hâlde 8a + b ifadesi çift olacaktır.

$$\begin{array}{lll}
 a + \cancel{7}b & \cancel{8}a + b & \cancel{3}a + b \\
 a + b = \text{Tek} & b = \text{Çift} & a + b = \text{Tek} \\
 \text{T. Ç.} & &
 \end{array}$$

$$\text{I. } a \cdot b \rightarrow \text{Tek} \cdot \text{Çift} = \text{Çift} \checkmark$$

$$\begin{array}{l}
 \text{II. } (a + 3)(b + 4) \rightarrow \text{Çift} \cdot \text{Çift} = \text{Çift} \checkmark \\
 \downarrow \quad \downarrow \\
 \text{Tek} \quad \text{Çift}
 \end{array}$$

$$\text{III. } a + b \rightarrow \text{Çift} + \text{Tek} = \text{Tek} \times$$

Cevap: D

38. $|8 - x| + |24 - 3x| = k$ ifadesini düzenlersek:

$$|x - 8| + 3 \cdot |x - 8| = k \text{ olur ve}$$

$$|x - 8| \cdot (1 + 3) = k \Rightarrow 4 \cdot |x - 8| = k$$

$$|x - 8| = \frac{k}{4} \text{ ifadesinde}$$

$$x - 8 = \frac{k}{4} \quad \text{veya} \quad x - 8 = -\frac{k}{4}$$

$$x_1 = 8 + \frac{k}{4} \quad \text{veya} \quad x_2 = 8 - \frac{k}{4}$$

$$x_{\text{çarpım}} = \left(8 + \frac{k}{4}\right) \cdot \left(8 - \frac{k}{4}\right) = 39$$

$$64 - \frac{k^2}{16} = 39 \text{ ise } \frac{k^2}{16} = 25 \text{ ve}$$

$$k^2 = 16 \cdot 25 \Rightarrow k^2 = 400 \text{ ise } k = 20 \text{ 'dir.}$$

Not: Mutlak değerli iki denklemin toplamı k olduğu için k değeri negatif bir sayı olamaz.

Cevap: B

39. I. Karesi kendisinden küçük olan sayılar sayı doğrusunda 0 ile 1 arasındadır. Buna göre $m^2 < m$ ise $0 < m < 1$ 'dir.

II. $0 < m < 1$ ifadesinde m pozitif bir sayı olduğu için $m < m \cdot n$ eşitsizliğinde $1 < n$ 'dir.

III. $4n < 2m + 2n \Rightarrow 2n < 2m$ ve $n < m$ ifadesi veriliyor. Fakat $m < 1$ iken $1 < n$ ise $m < n$ olacağından öncül sağlamaz.

Cevap: C

40. Son iki sıraya yazılacak üç tane asal çarpanı olan en büyük sayı 90'dır.

Çünkü $90 = 2 \cdot 3^2 \cdot 5$ olup asal çarpanları $\{2, 3, 5\}$ olmak üzere 3 tanedir.

İlk iki sıraya yazılabilecek iki basamaklı sayılar son iki sıraya yazılabilecek iki basamaklı sayının çarpanlarından oluştuğu için bu sayı oluşturulurken kullanılabilecek rakamlar 2, 3 ve 5'tir.

O hâlde ilk iki sıraya yazılabilecek sayılar küçükten büyüğe sırasıyla:

23, 25, 32, 35, 52 ve 53'tür.

Buna göre son iki sıradaki sayı iki basamaklı sayı ile aralarında asal olabilecek şekilde yazılan ilk iki sıradaki en büyük sayı 53 ve en küçük sayı 23 olduğu için $53 - 23 = 30$ fazladır.

Cevap: B

41. $1 \star 3 = A$ ve $3 \star 1 = B$ olsun.

$$1 \star 3 = 3 - 1 + 3(3 \star 1) \Rightarrow A = 2 + 3B$$

$$3 \star 1 = 1 - 3 + 3(1 \star 3) \Rightarrow B = -2 + 3A$$

$$A = 2 + 3B$$

$$A = 2 + 3(-2 + 3A)$$

$$A = 2 - 6 + 9A$$

$$-8A = -4$$

$$8A = 4$$

$$A = \frac{1}{2}$$

Cevap: A

$$42. \begin{array}{r} \text{ABC} \\ \text{CBA} \rightarrow A - C = 5 \\ \hline 495 \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{ACB} \\ \text{ABC} \rightarrow C - B = 4 \\ \hline 36 \end{array}$$

$A - C = 5$ ve $C - B = 4$ denklemlerini toplarsak

$$A - C + C - B = 5 + 4 \rightarrow A - B = 9$$

olur ki bu eşitlik $A = 9$ ve $B = 0$ için sağlanır.

$$C - B = 4 \quad (B = 0 \text{ için})$$

$$C - 0 = 4 \text{ ve } C = 4 \text{ olur.}$$

$$A + B + C = 9 + 0 + 4 = 13 \text{ olur.}$$

Cevap: C

$$43. \begin{array}{r} A \\ 38 - x \text{ öğrenci} \end{array} \quad \begin{array}{r} B \\ x \text{ öğrenci} \end{array}$$

Tüm grubun yaş toplamı:

$$24 \cdot (38 - x) + 28 \cdot x = 912 + 4x$$

Öğrenci değişiminden sonra:

$$\begin{array}{r} A \\ 42 - x \text{ öğrenci} \end{array} \quad \begin{array}{r} B \\ x - 4 \text{ öğrenci} \end{array}$$

Tüm grubun yaş toplamı:

$$26 \cdot (42 - x) + 27 \cdot (x - 4) = 984 + x$$

$$912 + 4x = 984 + x \Rightarrow x = 24$$

B sınıfında 24 öğrenci varsa A sınıfında 14 öğrenci vardır.

$$24 - 14 = 10 \text{ fazladır.}$$

Cevap: B

$$44. \quad 15 \cdot 2^x - 36 \cdot 5^y = 89 \cdot 5^y - 49 \cdot 2^x$$

$$15 \cdot 2^x + 49 \cdot 2^x = 89 \cdot 5^y + 36 \cdot 5^y$$

$$2^x(15 + 49) = 5^y(89 + 36)$$

$$2^x \cdot 64 = 5^y \cdot 125$$

$$2^x \cdot 2^6 = 5^y \cdot 5^3$$

$$2^{x+6} = 5^{y+3} \quad (2 \text{ ile } 5 \text{ aralarında asal olduğu için tek ihtimal } \Rightarrow 2^0 = 5^0)$$

$$1 = 1$$

$$x + 6 = 0 \quad y + 3 = 0$$

$$x = -6 \quad y = -3$$

$$x + y = -6 - 3 = -9$$

Cevap: E

45. Mart ayı başında her üç firmanın da abone sayılarına değer verilir. Bunun için K firmasının abone sayısının 4 ve 5'e bölünebilmesi için $20x$, L firması abone sayısının 4'e bölünebilmesi için $4y$ ve M firmasının değerine de z değişkeni verilir.

$$\frac{K}{20x} \quad \frac{L}{4y} \quad \frac{M}{z}$$

$$20x \cdot \frac{1}{5} = 4x \text{ abone}$$

$$\frac{K}{16x} \quad \frac{L}{4x + 4y} \quad \frac{M}{z}$$

$$(4x + 4y) \cdot \frac{1}{4} = (x + y) \text{ abone}$$

$$\begin{array}{ccc} \frac{K}{16x} & \frac{L}{3x + 3y} & \frac{M}{x + y + z} \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 48 \text{ bin} & 48 \text{ bin} & 48 \text{ bin} \end{array}$$

$$\begin{aligned} 16x &= 48 \text{ bin} & \text{ise} & \quad x = 3 \text{ bin} \\ 3x + 3y &= 48 \text{ bin} & \text{ise} & \quad y = 13 \text{ bin} \\ x + y + z &= 48 \text{ bin ise} \\ 3 + 13 + z &= 48 \Rightarrow z = 32 \\ \text{Başlangıçta M şirketinin 32 bin abonesi vardır.} \end{aligned}$$

Cevap: A

46. Ekran kartının fiyatı: $100x$ olsun
 I. İndirim $\downarrow$ (%20) $\rightarrow \frac{100x \cdot 20}{100} = 20x$ indirim
 $80x$
 II. İndirim $\downarrow$ (%25) $\rightarrow \frac{80x \cdot 25}{100} = 20x$ indirim
 $60x$
 III. İndirim $\downarrow$ (%10) $\rightarrow \frac{60x \cdot 10}{100} = 6x$ indirim
 $60x - 6x = 54x$ 'e ürünü alır.

$$\begin{aligned} 100x \text{'lik ürün } 54x \text{'e alındığına göre toplamda} \\ 100x - 54x &= 46x \text{ indirim yapılmıştır.} \end{aligned}$$

Cevap: B

47.

El Bilekliği	Ayak Bilekliği
9 Beyaz	8 Beyaz
6 Kırmızı	7 Kırmızı
3 adet $\swarrow$	2 adet $\swarrow$
28 Beyaz	16 Beyaz
18 Kırmızı	14 Kırmızı
Oluşturulan bir hediye paketinde	

$$27 + 16 = 43 \text{ Beyaz Boncuk}$$

$$18 + 14 = 32 \text{ Kırmızı Boncuk}$$

750 43	650 32
17	20
17 Paketlik Beyaz Boncuk	20 Paketlik Kırmızı Boncuk

Sayıcı az olana göre alacağımız için hediye paketlerinden 17 adet oluşturulabilir.

Cevap: C

48. Hızımız dakikada 1 metre olsun.

$$\text{Ev ile iş yeri arası: } 1 \cdot 42 = 42 \text{ metre}$$

$$42 \text{ m} \cdot \frac{1}{7} = 6 \text{ m gidiyor ve eve dönüyor.}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{Ev} & 6 \text{ m} & \text{İş yeri} \\ \hline \end{array}$$

İlk 6 metreyi 6 dakikada gider ve sonra dakikadaki hızını $1 \cdot 3 = 3$ metreye çıkarır.

$$\text{Geri dönüp iş yerine kadar: } 6 + 42 = 48 \text{ m yol kalır.}$$

$$48 = 3 \cdot t \Rightarrow t = 16 \text{ dakika sürer.}$$

$$\text{Toplam: } 6 + 16 = 22 \text{ dk'da gittiği için:}$$

$$42 - 22 = 20 \text{ dk erken varır.}$$

Cevap: A

49. B'den başlamak şartıyla tekrar

B'ye gelinceye kadar:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
B	U	R	A	K	A	R	U	B	U	R	A	K

8 lamba

Her 8 lambada bir başa sarıp turu tamamladığımıza göre:

$$\begin{array}{r} 2026 \mid 8 \\ - \quad \quad \quad \\ \hline 2 \end{array}$$

2026. lamba, tekrar B'ye döndükten sonraki 2. lamba yani U lambasıdır.

Cevap: B

50. 4 sporcu arasından sadece birisi seçilecektir.

$$\binom{4}{1} \cdot \left(\binom{6}{0} + \binom{6}{1} + \binom{6}{2} + \binom{6}{3} + \binom{6}{4} + \binom{6}{5} + \binom{6}{6} \right)$$

$$\binom{4}{1} \cdot 2^6 = 4 \cdot 64 = 256 \text{ değişik biçimde yapılabilir.}$$

Cevap: D

51.

	Anadolu Yakası	Avrupa Yakası
Başlangıç	x adet	y adet
Son Durum	(x+8) adet	(y-8) adet

Başlangıçta Anadolu yakasından bir iş ilanı seçme

$$\text{olasılığı} : \frac{x}{x+y}$$

Son durumda Anadolu yakasından bir iş ilanı seçme

$$\text{olasılığı} : \frac{x+8}{x+8+y-8} = \frac{x+8}{x+y}$$

Rastgele seçeceği iş ilanının son durumda ilk duruma göre Anadolu yakasında olma olasılığı artacağına göre:

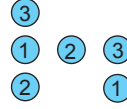
$$\frac{x+8}{x+y} - \frac{x}{x+y} = \frac{4}{15}$$

$$\frac{8}{x+y} = \frac{4}{15} \Rightarrow 120 = 4 \cdot (x+y)$$

$$x+y = 30 \text{ adet ilan vardır.}$$

Cevap: A

52. P'den görülebilen mavi daireler

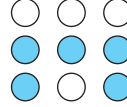

ve puanı

$$1 + 2 + 3 + 2 + 3 + 1 = 12 \text{ 'dir.}$$

Cevap: D

53.

P ve H'den ortak görülenler bu taralı 5 adet dairedir.

Cevap: D

54. A'nın puanı: $3 + 1 + 2 + 3 + 1 + 2 + 1 = 13$

B'nin puanı: $2 + 3 + 3 + 1 + 2 + 1 = 12$

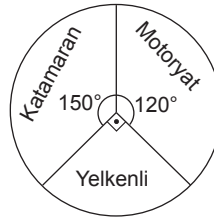
C'nin puanı: $3 + 1 + 2 + 3 + 2 + 2 + 1 = 14$

D'nin puanı: $1 + 3 + 2 + 3 + 3 + 1 = 13$

E'nin puanı: $1 + 3 + 2 + 1 + 2 + 2 + 1 = 12$

Cevap: C

55.

Katamaran ve yelkenli toplam açı $\Rightarrow$

$$150 + 90 = 240^\circ$$

Her iki daire grafiğın de toplam değeri toplam tekne sayısına eşit olduğundan açı değerlerine göre kıyaslanabilirler.

$$240^\circ \quad 16$$

$$210^\circ \quad x$$

$$240 \cdot = x = 210 \cdot 16$$

$$x = 14$$

Cevap: D

56.

	210°		
	2020	2020 ve	
	öncesi	sonrası	
	Katamaran		
	Motoryat		
90°	Yelkenli	45°	45°

(Yelkenli-ler eşit sayıda)

Sorulan yer taralı yerdir.

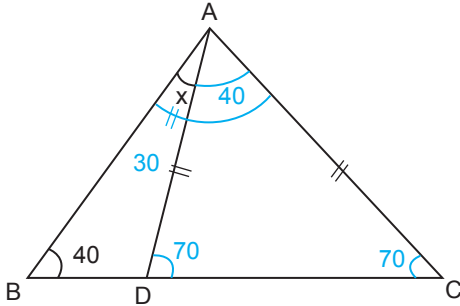
(210° - 45° = 165° sorulan yer)

↓ ↓
2020 yelkenli
öncesi

$$\begin{array}{rcl}
 360^\circ & 24 \\
 165^\circ & x \\
 \hline
 360 \cdot x = 165 \cdot 24 \\
 x = 11
 \end{array}$$

Cevap: A

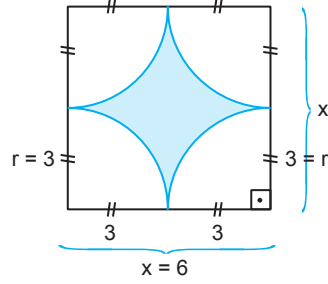
57.

İki iç açının toplamı komşu olmayan dış açıya eşit bilgisine göre ADC açısı $x + 40$ olur. AD ile AC eşit olduğundan ACB açısı da $x + 40$ olacaktır. ABC üçgeninde AB ve BC eşit olduğuna göre ACB açısı ile BAC açısı eşit olur ve DAC açısı 40 olur. ADC üçgeninde tepe açısı 40 olursa eşit açılar 70 olacaktır. ABC üçgeni iç açılar toplamından $x = 30$ olarak bulunur.

Cevap: C

58.

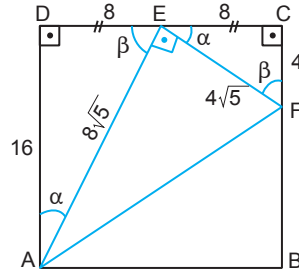
$$x^2 = 36$$

$$x = 6 \text{ cm}$$

$$\begin{aligned}
 \text{Taralı Alan} &= \text{Karenin Alanı} - (r = 3 \text{ olan daire alanı}) \\
 &= 36 - 9\pi
 \end{aligned}$$

Cevap: D

59.

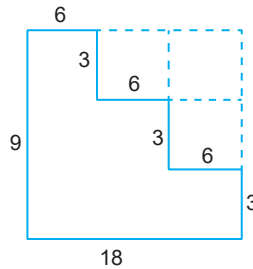
$$\frac{|EC|}{|DA|} = \frac{|CF|}{|DE|} = \frac{|EF|}{|AE|} \text{ dir.}$$

$$\frac{8}{16} = \frac{|CF|}{8} \Rightarrow 4 = |CF|$$

$$\text{Alan(AEF)} = \frac{8\sqrt{5} \cdot 4\sqrt{5}}{2} = 16 \cdot 5 = 80 \text{ cm}^2$$

Cevap: D

60.

$$\begin{aligned}
 &\Rightarrow [9 \cdot 18 - 3 \cdot (6 \cdot 3)] \cdot 2 = \text{Yan duvar alanı bulunur.} \\
 &= (162 - 54) \cdot 2 \\
 &= 216 \text{ cm}^2
 \end{aligned}$$

Cevap: D

Bu testte 60 çözüm vardır.

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devlet dört temel unsur üzerine kuruludur. Bunlar;
Bağımsızlık: Oksızlık
Ülke: İl
Halk: Kün
Teşkilat: Devlet teşkilatı
Kut ise hükümdarın devleti yönetme yetkisini Gök Tanrı'dan almasına verilen isimdir.

Cevap: D

2. Verilen bilgiler ve kavramlar dikkate alındığında;
Melikü's-sevahil: Donanma kaptanını
Şurta: Jandarma teşkilatını
Pervane: İktaların (toprakların) dağıtımından sorumlu görevliyi
Naib: Hükümdar vekilini göstermektedir.
Müşrif: Divan-ı İşrafın başkanı olan müşrif idari ve mali denetim sorumlusu olarak ifade edilebilir.

Cevap: E

3. Soruda verilen arşiv belgesinde yazılanlar incelendiğinde bunun medreseyi bitirenlere verilen bir diploma olarak ifade edebileceğimiz "İcazetname" olduğu söylenir. Seçeneklerde yer alan diğer kavramlar ise;
Siyasetname: Devlet yönetimi ile alakalı olarak hükümdara sunulan eserlerdir.
Seyahatname: Seyyah (gezgin) olanların gittikleri yerde gördüklerini kaleme aldıkları belgelerdir.
Sefaretname: Diplomatik görevlilerin (elçilerin) kaleme aldıkları eserlerdir.
Amanname: Savaş durumunda teslim olan, ya da devlet topraklarında yaşamak isteyen yabancılara dair sağlanan can, mal ve inanç özgürlüğü bir nevi koruma belgesidir.

Cevap: A

4. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde fethedilen bölgeler arasında, İstanbul, Amasra, Sinop, Trabzon, Konya ve Karaman, Sırbistan, Mora, Eflak, Bosna, Arnavutluk, Kırım, Midilli, Eğriboz, İmroz, Limni, Taşoz ve Gökçeada ile Otranto yer almıştır. "Budin" ise Kanuni Sultan Süleyman Dönemi fetihleri arasında yer almaktadır.

Cevap: B

5. Osmanlı Devleti'nin halkı din ve mezhep esasına göre yönetmesine verilen isim "Millet Sistemi"dir. Seçeneklerde yer alan diğer kavramlar dikkate alındığında;

Kılıç Hakkı: Bir bölgenin savaş yoluyla ele geçirilmesinden sonra bölgenin yönetiminin fethi yapan komutana verilmesi veya kentin büyük ibadethanesinin camiye dönüştürülmesidir.

Gedik Hakkı: Esnaf teşkilatları tarafından dükkan açmak isteyen esnafa verilen izindir.

İltizam Sistemi: Tımar topraklarının kiralınması sistemidir.

Cülus Bahşışı: Osmanlı Devleti'nde padişah değişikliklerinin ardından kapıkulu askerlerine dağıtılan "para"ya (akçe) verilen isimdir.

Cevap: C

6. Osmanlı toplum yapısı yönetenler (Beraya) ve yönetilenler (reaya) olarak ikiye ayrılmaktadır. Yönetenler sınıfı ise içerisinde Seyfiye (Kılıç ehli), İlmiye (İlim ehli) ve Kalemîye olarak ayrılmaktadır.

Kadı: Hâkim

Kazasker: Eğitim ve adaletten sorumlu divan üyesi

Müderris: Öğretmen

Şeyhülislam ise fetvaya yetkili din insanıdır.

Sadrazam: Padişahın mutlak vekili olup seyfiye sınıfı içerisinde yer almaktadır. Seçeneklerde yer alan sadrazam dışındaki görevliler ilmiye mensupları arasındadır.

Cevap: D

7. Hatırat'ta yer alan isyan Şah Kulu ifadesinden de anlaşılacağı üzere Şahkulu İsyanı'nı belirtmektedir. Bu isyan II. Bayezid Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

Cevap: C

8. Öncüllerde yer alan bilgiler sadrazamı işaret etmektedir. Seçeneklerde yer alan diğer devlet görevlilerinin tanımları şöyledir;

Kazasker: Eğitim ve adaletten sorumlu divan üyesidir.

Nişancı: Padişahın tuğrasını çeken, yazı işleri ve örfi hukuktan sorumlu olan divan üyesidir.

Defterdar: Devletin mali işlerinden sorumlu olan divan üyesidir.

Şeyhülislam ise alınan kararların dine uygunluğunu denetleyen din adamını ifade etmektedir.

Cevap: A

9. Osmanlı Devleti'nin ilk denk bütçesini hazırlayan Tarihçi Ahmet Paşa IV. Mehmet Dönemi'nde görev yapmıştır. XVII. yüzyıl Osmanlı ıslahatçılarından bazıları ise

I. Osman, I. Ahmet, Köprülüler, IV. Murat ve Kuyucu Murat Paşa'dır.

Cevap: C

10. Osmanlı Devleti'nde padişahın yetkilerinin ilk kez kısıtlandığı ve yerel güçlerin Osmanlı padişahı tarafından tanınmasını sağlayan belge Sened-i İttifak'tır.

Tanzimat Fermanı: Halka mal, can ve namus güvenliği verme, 1839 tarihinde Gülhane Parkı'nda okunma ve Osmanlıcılık ideolojisinin ilk belgesi olma özelliklerine sahiptir.

Islahat Fermanı: 1853-1856 yılında gerçekleşen Kırım Harbi'nden sonra gayrimüslimlere geniş haklar vermiştir.

Kanunuesasi: Osmanlı'nın ve Türk tarihinin ilk anayasasıdır.

Muharrem Kararnamesi: 1881 yılında yayımlanan bu kararname ile Düyun-u Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi kurulmuştur.

Cevap: A

11. 1859 yılında Sultan Abdülmecid'i devirip yerine Sultan Abdulaziz'in tahta geçirilmesi amacıyla yapılan başarısız darbe girişimi "Kuleli Olayı"dır.

Babıali Baskını: İttihat ve Terakki Cemiyetinin (özellikle Enver ve Talat Beyler öncülüğünde), I. Balkan Savaşı'ndaki ağır yenilgiyi gerekçe göstererek Kâmil Paşa Hükûmetini silah zoruyla istifa ettirdiği kanlı hükûmet darbesidir. Bu olayla birlikte İttihat ve Terakki, Osmanlı Devleti'nin yönetimini tamamen ele geçirmiştir.

Çırağan Baskını: Sultan II. Abdulhamit'e karşı Ali Suavi (Sarıklı İhtilalci) önderliğinde meşrutiyetin devamını sağlamak için yapılan başarısız darbe girişimidir.

31 Mart İsyanı: II. Meşrutiyet'in ilanından kısa bir süre sonra İstanbul'da anayasal düzene (meşrutiyete) karşı çıkarılan büyük çaplı askerî ve sivil bir ayaklanmadır (Rumi takvimle 31 Mart'a denk geldiği için bu ismi almıştır). İsyan, Selanik'ten yola çıkan ve kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı "Hareket Ordusu" tarafından bastırılmış, ardından Sultan II. Abdülhamit tahttan indirilmiştir.

Buçuktepe İsyanı: Osmanlı tarihinde bilinen ilk yeniçeri isyanıdır. II. Murat'ın tahtı henüz 12 yaşındaki oğlu II. Mehmet'e bırakması ve ekonomideki kötü gidişat üzerine Edirne'de çıkmıştır. Yeniçerilerin maaşlarına yarım (buçuk) akçe zam yapılarak isyan yatıştırılmış ve olay sonucunda II. Murat tekrar tahta çıkmak zorunda kalmıştır.

Cevap: B

12. Öncülde özellikleri verilen Osmanlı komutanı Fahrettin Paşa'dır.

Halil Kut Paşa: Kutü'l Amare kahramanıdır.

Kâzım Karabekir: Yetimler Babası, Şark Fatihi, Alçıtepe Kahramanı olarak bilinir.

Cevat Çobanlı: 18 Mart Kahramanı ünvanı ile bilinir.

Cemal Paşa ise İttihat ve Terakkinin önde gelen komutanlarından.

Cevap: A

13. Mondros Ateşkes Antlaşması ile alakalı olarak verilen bilgilerin tamamı doğrudur. Mondros Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı Devleti fiilen sona ermiştir.

Cevap: E

14. Kilikyalılar Cemiyeti: Adana ve civarını savunan cemiyettir.

Trakya Paşaeli Cemiyeti: Cafer Tayyar Paşa'nın kurduğu cemiyettir, Trakya Cumhuriyeti adlı bir devlet kurmayı da düşünmüşlerdir.

Karakol Cemiyeti: Kara Vasıf liderliğinde kurulan ve İstanbul-Anadolu arası sevkıyat işleriyle ilgilenen gruptur.

Millî Kongre Cemiyeti: Basın yayın yolu ile mücadele eden ve ulusal kurtuluşu amaçlayan cemiyettir.

Kars İslam Şûrası: Mondros'tan sonra kurulan ilk yararlı dernektir. Cenub-i Garbi Kafkas Hükûmetinin kurulmasında da etkili olmuştur.

Verilen bilgiler arasında Kars İslam Şûrası yer almamaktadır.

Cevap: E

15. Mustafa Kemal TBMM başkanı olarak Pozantı ve Afyon Kongrelerine katılmıştır. Pozantı Kongresi Mustafa Kemal'in başkanlığında toplanmıştır, Afyon Kongresi'nde ise Batı Anadolu milis güçlerinin TBMM iradesine katılmasını sağlamış bu kongreye hükûmetin başkanı olarak katılmıştır.

Erzurum Kongresi: 23 Temmuz 7 Ağustos tarihleri arasında toplanmıştır.

Sivas Kongresi: 4 Eylül-11 Eylül arasında toplanmıştır. TBMM 23 Nisan 1920'de açılmıştır.

Cevap: C

16. Ali Fuat Paşa (Cebesoy) Sivas Kongresi'nin sonunda Kuvayımiliye Komutanlığına atanmıştır.

Alaşehir Kongresi: Hacim Muhittin Bey öncülüğünde tertip edilmiştir. Bu kongrede saltanat makamına bağlılık ifade edilmiştir.

Erzurum Kongresi: Mustafa Kemal'in sivil olarak katıldığı ilk kongredir; toplanış amacı bakımından bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusaldır. Erzurum Kongresi'nde ilk kez Temsil Heyeti oluşturulmuş, millî sınırlardan ilk kez bahsedilmiştir.

Balıkesir Kongresi: Yunan işgaline tepki göstermiş, işgal sürdükçe seferberliğin sürmesini istemiş, asker kaçaklarına sürgün gündeme gelmiştir. Balıkesir Kongresi Sivas Kongresi'ne delege göndermekte çekingen davranmıştır.

Nazilli Kongresi: Celal Bayar bu kongreye Galip Hoca takma adıyla katılmıştır. Bölgedeki halk direnişini tek çatı altında toplamayı amaçlamıştır.

Cevap: B

17. Paragrafta özellikleri verilen devlet adamları incelendiğinde Kâzım Karabekir'den bahsedilmediği görülmektedir.

Ali Fuat Cebesoy: Gediz Taarruzu sonrası görevden alınmış Moskova Büyükelçisi olarak atanmıştır.

Ali Fethi Okyar: Ekim Bunalımı'nın yaşanmasına neden olmuş, ilerleyen yıllarda Serbest Cumhuriyet Fırkasını kurmuştur.

Rauf Orbay: Mondros'u imzalamıştır, Hamidiye Kahramanı'dır.

Refet Bele: Aslıhanlar- Dumlupınar Taarruzu'nun ardından görevden alınmış, Trakya'yı teslim almak için Trakya Yüksek Komiseri olarak atanmıştır.

Kâzım Karabekir: Doğu Anadolu'da mücadele etmiştir, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurucusudur. Yetimler Babası ve Alçitepe Kahramanı olarak da bilinir.

Cevap: E

18. Umay'ın hazırladığı proje ödevinde yanlış yer verdiği bilgiler arasında Anadolu'yu ilk boşaltan devletin Fransa olmasıdır, Anadolu'dan ilk çekilen devlet İtalya'dır. Seçeneklerde yer alan diğer bilgiler doğrudur. Moskova Antlaşması ile Batum'dan vazgeçilmiştir, Ankara Antlaşması ile Hatay hariç güney sınırimız belli olmuştur.

Cevap: D

19. Hakkında bilgiler verilen devlet adamı Dr. Rıza Nur'dur.

Bekir Sami Bey: Londra Konferansı sonrası istifası istenen dışişleri bakanıdır.

Yusuf Kemal Tengirşenk: Moskova Antlaşması, Ankara Antlaşması gibi antlaşmaları imzalamış, Lozan'a gidecek heyette İsmet Paşa'nın başkanlık edebilmesi amacıyla Lozan öncesi istifa etmiştir.

Mahmut Esat Bey (Bozkurt): İktisat ve Adalet eski vekilidir. Bozkurt-Lotus Davası'nda başarılı savunması ile bu davayı Türkiye lehine sonuçlandırmıştır.

Cevap: D

20. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurucularını "KARAR" olarak kodlayabilirsiniz bu fırka Kâzım Karabekir, Adnan Adıvar, Refet Bele, Ali Fuat Cebesoy ve Rauf Orbay tarafından kurulmuştur.

Cumhuriyet Halk Fırkası: Mustafa Kemal Paşa öncülüğünde 9 Eylül 1923 tarihinde Halk Fırkası adıyla kurulmuştur.

Amasya Genelgesi: Millî Mücadele'nin amacı, yöntemi, gerekçesi belli olmuştur.

I. İcra Vekilleri Heyeti: TBMM'nin açılmasının ardından görev yapan ilk hükûmeti kastetmektedir.

Amasya Görüşmeleri: İstanbul Hükûmeti Temsil Heyetini resmen tanımıştır.

Cevap: B

21. Türk Ceza Kanunu İtalya'dan örnek alınarak hazırlanmıştır.

Almanya'dan Ticaret, Ceza Muhakemeleri Usulü ve Deniz Ticaret kanunları örnek alınmıştır.

İsviçre'den Borçlar Kanunu ve Medeni Kanun örnek alınmıştır.

Fransa'dan idare hukuku örnek alınmıştır.

Cevap: A

22. "Ben soylu bir milletin evladıyım" cümlesi doğrudan "Milliyetçilik" ilkesi kapsamında değerlendirilmelidir.

Halkçılık: Eşitliği

İnkılapçılık: Yeniliği

Cumhuriyetçilik: Halk egemenliğini

Laiklik: Din ve vicdan hürriyetini kapsamaktadır.

Cevap: C

23. *Nutuk*, 15-20 Ekim tarihlerinde Ankara'da Cumhuriyet Halk Fırkasının İkinci Büyük Kurultayı'nda okunmuştur. II. TBMM Genel Kurulu'nda okunmuştur. Bu bina bugün Cumhuriyet Müzesi olarak hizmet vermektedir.

Kurtuluş Savaşı Müzesi: I. TBMM binasıdır.

Etnografya Müzesi: Türkiye Cumhuriyeti'nde devlet direktifleri ile kurulan ilk müzedir, Atatürk'ün naaşı 15 yıl burada kalmıştır.

Darülmualimin ve muallimat salonları erkek öğretmen ve kadın öğretmen okulları ile alakalı terimlerdir.

Cevap: D

24. Musul'da Türkiye tezleri ile alakalı gelişmelerden Musul'un Mondros sonrası işgal edilmesi I. öncülle, sekiz adet Türk devletinin hüküm sürmesi III. öncülle, Güneydoğu Anadolu'nun devamı niteliğinde olması ise III. öncülle ilişkilendirilebilir. Seçeneklerin tamamına ulaşılır.

Cevap: E

25. Normandiya Çıkarması kararı Quebec Konferansı'nda verilmiştir.

Moskova Konferansı: Savaş sonrası düzeni konu eden ilk resmî toplantıdır.

Yalta Konferansı: Birleşmiş Milletlerin kurulmasının kararlaştırıldığı konferanstır.

Kahire Konferansı: Türkiye'nin savaşa girmesi durumunun görüşüldüğü konferanstır.

Tahran Konferansı: SSCB'nin baskısı sonucunda ikinci cephenin açılması ve ikinci cephe ile ilgili olarak Türkiye'nin de savaşa katılmasına karar verilen konferanstır.

Cevap: A

26. Filistin halkının, İsrail işgaline karşı başlattığı direniş ve başkaldırı hareketine İntifada (Arapçada "silkinme, uyanış, ayaklanma") adı verilir. Yaser Arafat liderliğindeki Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) öncülüğünde yürütülen bu hareketin ilki 1987 yılında başlamış ve sivil halkın genellikle taş atarak direnmesi nedeniyle tarihe "Taşların Savaşı" olarak da geçmiştir.

İnfirad: Kelime anlamı olarak "tek başına kalma, yalnızlığa çekilme" demektir. Siyasi tarih terminolojisinde bir devletin dış dünya ile ilişkilerini asgariye indirerek kendi kabuğuna çekilmesi anlamında kullanılır. Örneğin, ABD'nin uzun süre uyguladığı Monroe Doktrini bir infirad politikasıdır. Filistin direnişyle bir ilgisi yoktur.

Kolektifleştirme: SSCB'de Joseph Stalin Dönemi'nde uygulanan tarım ve ekonomi politikasıdır. Özel mülkiyetteki küçük tarım arazilerinin devlet zoruyla birleştirilerek devasa ortak tarım çiftliklerine dönüştürülmesini ifade eder.

Cevap: B

27. Soruda özellikleri verilen sporcumuz halterci Naim Süleymanoğlu'dur.

Hamza Yerlikaya: Olimpiyat, dünya ve Avrupa şampiyonu olan güreşçimizdir.

Hamit Altıntop: Eski millî futbolcudur.

Rıza Kayaalp: Dünya ve Avrupa şampiyonu güreşçimizdir.

Hüseyin Akbaş: Eski millî güreşçimizdir.

Cevap: A

28. Türkiye'nin iklimi üzerinde matematik (enlem-boy-lam) ve özel (göreceli) konumun etkileri karşılaştırılmaktadır.

I. Akdeniz iklim kuşağında yer alması: Ülkemizin 36°-42° Kuzey enlemlerinde, yani Orta Kuşak'ta yer almasının bir sonucudur. Bu durum doğru-dan matematik konum ile ilgilidir.

II. Güneyden kuzeye sıcaklıkların azalması:Ekva-tor'dan kutuplara doğru gidildikçe Güneş ışın-larının geliş açısının daralması (enlem etkisi) durumudur. Bu da matematik konumdur.

III. Kısa mesafelerde iklim değişikliği: Türkiye'nin yüksek, dağlık ve engebeli bir topografyaya sa-hip olmasıyla ilgilidir. Bu durum özel konum ile açıklanır.

IV. Karadeniz'de orografik yağışlar: Dağların kıyı çizgisine paralel uzanması denizel etkinin ya-maç boyunca yükselip yağış bırakmasına ne-den olur. Bu da tamamen yer şekilleriyle, yani özel konumla ilgilidir.

Cevap: A

29. I. Jeolojik Zaman'da oluşmuş, tektonik olarak dura-ğan (sabit) ve depremselliği düşük olan masif arazi-ler sorgulanmaktadır.

A) Yıldız Dağları Masifi: Trakya'da yer alan yaşlı ve durağan bir temeldir. Açıklamaya uyar.

B) Mardin Masifi: Güneydoğu Anadolu'da yer alan ve deprem riskinin düşük olduğu sağlam bir ya-pıdır.

C) Menteşe - Saruhan Masifi: Ege Bölgesi'nde yer alır. Masif kökenli olmasına rağmen, zamanla Batı Anadolu Fay Hattı (BAF) kırık sisteminin etkisinde kalmıştır. Bu nedenle tektonik olarak çok hareketlidir ve deprem riski çok yüksektir. Verilen açıklamaya terstir.

D) Daday - Devrakani Masifi: Kastamonu çevre-sindeki yaşlı ve oturtmuş yapıdır.

E) Kırşehir Masifi: İç Anadolu'nun temelini oluşturan, büyük ölçüde durağan yaşlı küttedir.

Cevap: C

30. Harita üzerinde Türkiye'nin yüksek ve engebeli ara-zi yapısına ters düşen(yani düz ve sade olan) böl-geler istenmektedir. Engebeli arazilerde tarım daralır, ulaşım zorlaşır ve HES potansiyeli artar.

I (Menteşe), II (Taşeli/Teke), IV (Doğu Karadeniz) Haritadaki bu noktalar dağlık ve çok engebeli alanlardır. Ulaşım zor, tarım alanı dardır. Açıkla-maya uyarlar.

III (Orta Karadeniz - Bafra/Çarşamba Deltaları): Dağların geriden yükseldiği, geniş delta ovaları-na sahip, yer şekillerinin düz olduğu bir alandır.

V (Ergene Havzası):Trakya'nın iç kesimlerinde yer alan, Türkiye'nin en düz ve geniş tarım alanla-rından biridir.

III ve V numaralı yerler düzlük oldukları için parag-rafa terstir.

Cevap: E

31. Türkiye'deki kıvrım dağ sistemlerinin (Kuzey Anadolu Dağları ve Toroslar) bulundukları yerler eşleştirilmektedir.

- A) Kaçkar Dağları: Doğu Karadeniz'de, Kuzey Anadolu Dağları sistemi içindedir. (Doğru)
- B) Canik Dağları: Orta Karadeniz'de, Kuzey Anadolu Dağları içindedir. (Doğru)
- C) Geyik Dağları: Akdeniz Bölgesi'nde (Antalya-Konya hattında) yer alan Toros Dağları(Orta Toroslar) sisteminin bir parçasıdır. Kuzey Anadolu Dağları'nda yer almaz. (Yanlış)
- D) Aladağlar: Niğde-Kayseri hattında yer alan Toroslar sistemidir. (Doğru)
- E) Cilo Dağları: Hakkâri yöresinde yer alan ve Toroslar sisteminin doğu uzantısıdır. (Doğru)

Cevap: C

32. Harita üzerinde dört farklı nokta işaretlenmiş ve kıyı tipleri eşleştirmesi istenmiştir.

Kuzeybatıdaki Nokta (Çanakkale): Eski akarsu vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşan Ria-tipi kıyıdır.

Kuzeydoğudaki Nokta (Doğu Karadeniz): Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde görülen boyuna kıyı tipidir.

Güneybatıdaki Nokta (Kaş-Kekova): Dağların denize paralel uzandığı, vadilerin sular altında kalarak adacıklar oluşturduğu Dalmaçyalı kıyı tipidir.

Güney Ortadaki Nokta (Mersin-Silifke): Kireçtaşı (karstik) vadilerin sular altında kalmasıyla oluşan Kalanklı kıyı tipidir.

Büyükçekmece ve Küçükçekmece gibi lagün oluşumlarını ifade eden limanlı kıyı tipine ait bir nokta haritada işaretlenmemiştir.

Cevap: E

33. Göller ve oluşum kökenleri eşleştirilmektedir.

- I. İznik Gölü: Güney Marmara çöküntü hendeği içinde yer alan bir tektonik göldür. (Doğru)
- II. Abant Gölü: Bolu'da bir vadinin önünün dağdan kayan kütlelerle kapanması sonucu oluşan heyelan set gölüdür. (Doğru)
- III. Meke Gölü: Konya Karapınar'da yer alan bu göl karstik değil, volkanik patlama çukuruna suların dolmasıyla oluşan bir volkanik (Maar) gölüdür. (Yanlış)
- IV. Nazik Gölü - Volkanik set gölüdür.

Cevap: B

34. Türkiye'deki akarsuların özellikleri hakkında üç öncül verilmiştir.

I. Öncül : Meriç Nehri (Bulgaristan'dan doğar) ve Asi Nehri (Lübnan/Suriye'den doğar) kaynağını sınırlarımız dışından alıp ülkemiz topraklarından denize dökülürler. (Doğru)

II. Öncül: Sakarya Nehri, İç Anadolu'dan doğup Marmara ve Karadeniz gibi farklı iklim bölgelerinden sularını toplayarak denize döküldüğü için *karmaşık (karma) rejimli* bir akarsudur. (Doğru)

III. Öncül: Çoruh Nehri, Doğu Karadeniz'de yer alır ve Türkiye'de yatak eğimi ile akış hızı en yüksek olan nehirlerden biridir. Bu nedenle hidroelektrik potansiyeli çok yüksektir, düşük değildir. (Yanlış)

Cevap: C

35. Türkiye'deki göç hareketlerinin tarihsel gelişimi sorulmaktadır.

A seçeneği:1950'lerden sonra kırdan kente göçün temel nedeni turizm değil; tarımda makineleşme, hızlı nüfus artışı ve kentlerdeki sanayi/iş imkânlarıdır.

B seçeneği: 1980 sonrasında iç göçlerin "tamamı" sadece kırsaldan büyükşehirlere olmamıştır; kentten kente (küçük şehirden büyük şehire) göçler de çok yoğunlaşmıştır.

C seçeneği: 1960'lı yıllardan (özellikle 1961 Ankara Antlaşması'ndan) sonra başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerine ekonomik amaçlı çok büyük kitlesel işçi göçleri yaşanmıştır. Bu kesinlikle doğru bir bilgidir.

D seçeneği: İç göçler 1950'lerden sonra sona ermemiş, aksine müthiş bir ivmeyle hızlanmıştır.

E seçeneği: Cumhuriyetin ilk yıllarında nüfusun çok büyük bir bölümü (%80 civarı) kentlerde değil, köylerde (kırsalda) yaşamaktaydı.

Cevap: C

36. Türkiye haritası üzerinde yörelerin nüfus yoğunlukları ve nedenleri eşleştirilmektedir.
- A) Çatalca-Kocaeli: Sanayi, ticaret ve ulaşımın kalbi olduğu için Türkiye'nin en yoğun nüfuslu yeridir. (Doğru)
- B) Hakkâri Yöresi: Dağlık, sarp ve kışların çok sert geçmesi nedeniyle seyrek nüfusludur. (Doğru)
- C) Çukurova Yöresi: Alüvyal verimli topraklar ve gelişmiş tarım sanayisi sayesinde çok yoğun nüfusludur. (Doğru)
- D) Tuz Gölü ve Çevresi: Yer şekilleri çok düz ve sade olmasına rağmen, şiddetli kuraklık ve yağış azlığı (iklim şartları) nedeniyle tarım olanakları kısıtlıdır. Bu yüzden Türkiye'nin en seyrek nüfuslu alanlarından biridir. (Yanlış)
- E) Taşeli Platosu: Karstik (geçirimli, suyu yüzeyde tutmayan) yapısı ve engebeli arazisi nedeniyle seyrek nüfusludur. (Doğru)

Cevap: D

37. Türkiye'deki tüm büyükşehirlerin ortak özellikleri istenmektedir.
- I. Nüfusu 750.000'den fazladır: 6360 sayılı Kanun'a göre bir ilin büyükşehir olabilmesi için toplam nüfusunun en az 750.000 olması hukuki bir zorunluluktur.
- II. Şehirleşme oranı yüksektir: Büyükşehir yasasıyla mülki sınırlar içindeki tüm köyler mahalleye dönüştüğü için istatistiksel ve idari olarak şehirleşme oranı çok yüksektir.
- III. Sanayi faaliyetleri gelişmiştir: Türkiye'deki tüm büyükşehirlerde (örneğin Erzurum, Van, Mardin, Ordu gibi) sanayi çok gelişmiştir diyemeyiz. Bu illerde tarım, turizm veya hizmet sektörü daha ağır basabilir. Bu nedenle tümü için ortak değildir.

Sadece kanuni ve idari bir gerçeklik olan I ve II ortaktır.

Cevap: C

38. Tarım alanları, yetişen ürünler ve iklim koşulları eşleştirmelerinden yanlış olanı sorulmaktadır.
- A) Ergene - Ayçiçeği: Geniş düzlükler ve olgunlaşma dönemindeki yaz kuraklığı ayçiçeği tarımı için idealdir.
- B) Gediz/B. Menderes - Pamuk: Ege'nin graben ovalarında yüksek sıcaklık ve barajlarla sağlanan sulama imkânları pamuk için çok uygundur.
- C) Menteşe - Zeytin: Kış ılıkılığı isteyen zeytin, Akdeniz iklim bölgesindeki Menteşe'de kireçli topraklarda rahatça yetişir.
- D) Harran - Pamuk: GAP projesiyle gelen sulama ve Güneydoğu'nun çok yüksek yaz sıcaklıkları Harran'ı pamuk üretiminin merkezi yapmıştır.
- E) Erzurum-Kars - Şeker Pancarı: Erzurum-Kars Platosu ortalama yüksekliği fazla olduğu için yazları serin geçer ve yetiştirme dönemi çok kısadır. Oysa şeker pancarı belli bir yaz sıcaklığı ve daha uzun bir vejetasyon süresi ister. Türkiye'de şeker pancarının en çok yetiştiği yer İç Anadolu'dur (Konya çevresi), Erzurum-Kars değildir. (Yanlış)

Cevap: E

39. İllere göre orman dağılışı ve ağaç türleri sorgulanmaktadır.
- A Seçeneği: Antalya, geniş yüzölçümü ve Toroslardaki kızılçam/sedir ormanlarıyla Türkiye'de ormanlık alan miktarında birinci sıradadır. (Doğru)
- B Seçeneği: Kastamonu ve Karabük, Karadeniz ikliminin etkisiyle nemcil ormanlara (kayın, göknar) ev sahipliği yapar. (Doğru)
- C Seçeneği: Muğla (Köyceğiz çevresi), dünya üzerinde sadece o bölgede yetişen relik ve endemik bir tür olan sığla (Günlük) ağaçlarını barındırır. (Doğru)
- D Seçeneği: Karaçam soğuğa ve karasal şartlara dayanıklı bir ağaçtır, Türkiye'de en geniş yayılışını Akdeniz kıyılarında değil; İç Anadolu, İç Ege ve Batı Karadeniz gibi iç/yüksek kesimlerde bulur. Akdeniz kıyısında sığa dayanan tür **Kızılçam**'dır. (Yanlış)
- E Seçeneği: Artvin ve Rize, bol yağış ve nem istediği için ladin ormanlarının Türkiye'deki ana yurtdur. (Doğru)

Cevap: D

40. Haritada 15 ilin tarandığı Doğu Anadolu Projesi (DAP) hedefleri sorulmaktadır.

I. Öncül: Kapsadığı 15 il ile Türkiye'nin alan ve üye sayısı bakımından en büyük bölgesel kalkınma projesidir. (Doğru)

II. Öncül: Projede hayvancılıktan elde edilen verimi artırmak hedeflenir ancak mera hayvancılığını "tamamen terk etmek" söz konusu değildir. Aksine, mevcut meraların ıslah edilerek verimli kullanılması temel amaçlardan biridir. (Yanlış)

III. Öncül: Bölgenin zengin kar yağışı potansiyelini (Palandöken, Sarıkamış vb.) kullanarak kış turizmini canlandırmak ve Keban, Karakaya gibi dev baraj göllerinde iç su (kültür balıkçılığı) yetiştiriciliğini desteklemek ana hedeflerdendir. (Doğru)

Cevap: D

41. Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarından olan rüzgâr enerjisinin (RES) en fazla üretildiği yerler sorulmaktadır.

Rüzgâr enerjisi potansiyelinin ve santral kurulu gücünün en yüksek olduğu bölge Ege ve Marmara kıyılarıdır.

I. Nokta (Çanakkale/Balıkesir kıyıları): Türkiye'nin en fazla rüzgâr alan ve türbinlerin en yoğun olduğu koridorlardandır.

III. Nokta (İzmir ve Kıyı Ege): İzmir ve çevresi RES yatırımlarının Türkiye'deki en büyük merkezidir.

Sonuç: Rüzgâr enerjisinin en çok üretildiği alanlar I ve III'tür. Seçenek sıralamasına göre I ve III maddeleri bir aradadır.

Cevap: B

42. 1930-1950 dönemi (Devletçilik politikası) ekonomi hamleleri sorgulanmaktadır.

A) Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı 1933'te hazırlanıp 1934'te uygulanmaya başlanmıştır. (Döneme aittir)

B) Sümerbank, özel sektörün yapamadığı tekstil ve sanayi yatırımlarını devlet eliyle yapmak için 1933'te kurulmuştur. (Döneme aittir)

C) MTA: Maden aramalarını sistemli hâle getirmek için 1935'te kurulmuştur. (Döneme aittir)

D) Teşvik-i Sanayi Kanunu: Devletçilik döneminde değil, 1927 yılında (liberal ekonomik deneme yıllarında) özel sektörü teşvik etmek amacıyla çıkarılmıştır. Bu nedenle 1930-1950 arasına ait değildir.

E) Karabük Demir Çelik: Ağır sanayinin temeli olarak 1937'de temeli atılıp 1939'da açılmıştır. (Döneme aittir)

Cevap: D

43. Kayseri, Ankara, Kırklareli ve Manisa illerini kapsayan bir doğa ve kültür turunda bulunmayan (farklı ildeki) mekan sorulmaktadır.

A) İğneada Longoz Ormanları: Kırklareli'nin sahil şeridinde yer alır. (Rotada var)

B) Gordion Antik Kenti: Ankara'nın Polatlı ilçesindedir (Frig başkenti). (Rotada var)

C) Kula Volkanik Jeoparkı: Manisa il sınırları içerisinde yer alan Türkiye'nin ilk jeopark alanıdır. (Rotada var)

D) Kapuzbaşı Şelaleleri: Kayseri'nin Yahyalı ilçesinde, Aladağlar Millî Parkı sınırlarındadır. (Rotada var)

E) İhlara Vadisi: Kapadokya bölgesinin önemli bir parçası olan bu vadi Aksaray ili sınırları içindedir. Verilen rota illeri (Kayseri, Ankara, Kırklareli, Manisa) arasında yer almaz.

Cevap: E

44. Ulaşım sistemlerinin geliştiği iller ve gelişme nedenleri eşleştirilmektedir.

A Seçeneği: Ankara, Türkiye'nin idari başkenti ve merkez noktası olduğu için Yüksek Hızlı Tren (YHT) ağının (İstanbul, Konya, Sivas yönlerine) merkez üssüdür. (Doğru)

B Seçeneği: Muğla kıyılarında limanlar vardır ancak bunlar ticari/sanayi (yük) limanları değil, yat ve turizm limanlarıdır. Çünkü Muğla'nın iç kesimlerle bağlantısı (hinterlandı) dağlık ve engebeli olduğu için gelişmemiştir. "Büyük sanayi ve deniz yolu taşımacılığında önemli bir merkez" ifadesi kesinlikle yanlıştır.

C Seçeneği: İstanbul'un kıtalararası konumu tüm ulaşım modlarının en üst düzeyde gelişmesini sağlamıştır. (Doğru)

D Seçeneği: Kars, Doğu Ekspresi'nin son durağı ve uluslararası Bakü-Tiflis-Kars demir yolu hattının giriş kapısıdır. (Doğru)

E Seçeneği: Zonguldak'ta taş kömürünün bulunması, ağır sanayi için (Karabük'e kömür taşınması vb.) liman-demir yolu entegrasyonunu zorunlu kılmıştır. (Doğru)

Cevap: B

45. Alüminyumun ham maddesi olan ve uçak, otomotiv gibi sanayilerde kullanılan "Boksit" madenin çıkarım alanı haritada sorulmaktadır.

Türkiye'de boksit denilince akla ilk gelen ve rezervlerin en fazla olduğu bölge Akdeniz Bölgesi'dir. Özellikle Konya'nın Seydişehir ilçesi ve Antalya'nın Akseki ilçesi boksit çıkarımının ana merkezleridir.

Harita Analizi: Haritada Göller Yöresi'nin hemen güneydoğusunda (Konya-Seydişehir civarına denk gelen konumda) IV numaralı merkez işaretlenmiştir. Bu alan Seydişehir Alüminyum Tesislerinin de bulunduğu maden yatağı bölgesidir.

Cevap: D

46. 1982 Anayasası, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarında hem toplantı hem de karar yeter sayılarını ayrı ayrı düzenlemiştir. Toplantı yeter sayısı kural olarak üye tam sayısının üçte biridir. Karar yeter sayısı ise Anayasa'da aksine hüküm bulunmadıkça toplantıya katılanların salt çoğunluğudur. Ancak bu sayı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz. Böylece anayasal sistem, Meclisin çok düşük katılımı ile karar almasını engellemeyi amaçlamıştır.

Cevap: E

47. Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanlığına bağlı anayasal bir denetim organıdır. Kurulun temel amacı kamu yönetiminin hukuka uygun, düzenli ve verimli şekilde işlemlerini sağlamaktır. 1982 Anayasası'na göre Devlet Denetleme Kurulu; kamu kurum ve kuruluşlarında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında, işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerde, vakıflarda ve kooperatiflerde inceleme, araştırma ve denetleme yapabilir. Ancak yargı organları anayasal olarak bu denetim alanının dışında tutulmuştur.

Cevap: D

48. 1982 Anayasası bazı hakların yalnızca Türk vatandaşlarına tanınabileceğini kabul ederken, bazı hakların yabancılar tarafından da kullanılmasına imkân tanımıştır. Bununla birlikte belirli durumlarda yabancıların haklardan yararlanabilmesi karşılıklılık esasına bağlanmıştır. Dilekçe hakkı bakımından Anayasa, Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında yetkili makamlara başvurabilmelerini karşılıklılık şartına bağlamıştır. Böylece Türk vatandaşlarının ilgili yabancı devlette benzer haktan yararlanabilmesi aranmıştır. Seçme hakkı ve kamu hizmetine girme hakkı ise doğrudan vatandaşlığa bağlı siyasal haklardandır. Basın özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı bakımından Anayasa'da ayrıca karşılıklılık şartı öngörülmemiştir.

Cevap: C

49. 1982 Anayasası'nın başlangıç kısmı, anayasal düzenin dayandığı temel değerleri ve devletin temel anlayışını ortaya koyan hükümler içermektedir. Başlangıç kısmında Atatürk milliyetçiliği, Atatürk ilke ve inkılapları, demokrasi, laiklik ve hukuk devleti gibi temel esaslara vurgu yapılmıştır. Anayasa'nın 176. maddesi uyarınca başlangıç metni Anayasa'nın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle başlangıç hükümleri yalnızca sembolik veya siyasi açıklamalar olarak değerlendirilemez; anayasal yorumda dikkate alınan bağlayıcı ilkelere. Özellikle Anayasa Mahkemesi kararlarında başlangıç hükümlerine sıkça atıf yapılmaktadır. Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak A, B, C ve D seçenekleri başlangıç kısmının hukuki niteliğiyle uyumludur. E seçeneği ise başlangıç kısmının bağlayıcı olmadığını ileri sürdüğünden anayasal sisteme aykırıdır.

Cevap: E

50. Soruda tanımı verilen hukukî işlem türü ivazsız işlemdir. İvazsız işlemlerde taraflardan biri karşı taraftan herhangi bir karşılık almadan kazandırmada bulunmaktadır. Bağışlama sözleşmesi bu tür işlemlerin en tipik örneğidir. Buna karşılık ivazlı işlemlerde tarafların karşılıklı edimleri ve menfaat dengesi bulunmaktadır. Hukukî işlemlerin ivazlı veya ivazsız olması; sorumluluk, ehliyet ve iptal sebepleri bakımından farklı sonuçlar doğurabilmektedir.

Cevap: D

51. Türk Medeni Kanunu'na göre kişinin ergin olması kural olarak on sekiz yaşını doldurmasıyla gerçekleşir. Bunun yanında kanun koyucu bazı durumlarda yaş şartı aranmaksızın kişiye erginlik sonucu bağlamıştır. Bunlardan biri evlenmedir. Kanuna uygun şekilde evlenen kişi, daha sonra evlilik sona erse bile ergin sayılmaya devam eder. Bu durum "evlenme ile erginlik" olarak adlandırılmaktadır. Üniversiteye başlamak, çalışmak, askerlik yapmak veya mirasçı olmak ise kişiye doğrudan erginlik kazandıran hâller arasında yer almamaktadır.

Cevap: C

52. Türk Borçlar Kanunu'nda genel zamanaşımı süresi on yıl olarak düzenlenmiştir. Kanunda aksine özel bir hüküm bulunmadığı sürece her alacak on yıllık zamanaşımına tabidir. Bununla birlikte kira bedeli, ücret, faiz veya taşıma sözleşmesi gibi bazı alacak türleri bakımından daha kısa özel zamanaşımı süreleri öngörülmüştür. Genel kural niteliğindeki on yıllık süre, borç ilişkilerinde hukuki güvenliği sağlamak ve belirsizliği sonsuza kadar sürdürmemek amacı taşımaktadır.

Cevap: D

53. İdare hukuku, kamu yararını esas alan, büyük ölçüde yargı kararlarıyla gelişen ve tamamen kodifiye edilmemiş bir hukuk dalıdır. Ayrıca idarenin sahip olduğu kamu gücü ayrıcalıkları nedeniyle idare ile birey arasında tam bir eşitlik ilişkisi bulunmamaktadır. İdare, kamu hizmetini yürütme ve kamu düzenini sağlama amacıyla bazı üstün yetkilerle donatılmıştır. Bu nedenle özel hukuktaki taraf eşitliği anlayışı, idare hukukunda mutlak biçimde uygulanmaz. Soruda idare hukukunun özelliği olmayan ifade bu sebeple "taraflar arasında mutlak eşitlik ilkesinin geçerli olması"dır.

Cevap: C

54. 442 sayılı Köy Kanunu'na göre nüfusu iki binden az olan yerleşim birimleri köy olarak kabul edilmektedir. Köyün karar organı ihtiyar meclisi olup muhtar da köy tüzel kişiliğinin başı niteliğindedir. Ayrıca köyler, Anayasa'da düzenlenen yerel yönetim kuruluşları arasında yer almaktadır. Bu nedenle soruda verilen dört ifade de doğrudur.

Cevap: E

55. Görselde yer alan çalışma, Burhan Doğançay'ın kolaj ve duvar serilerine özgü üslubunu yansıtmaktadır. Burhan Doğançay, özellikle şehir duvarları, afiş parçaları, yırtılmış kâğıtlar ve gündelik nesneler üzerinden geliştirdiği kolaj tekniğiyle uluslararası alanda tanınmıştır. Sanatçı, kent yaşamının izlerini ve toplumsal hafızayı duvar yüzeyleri üzerinden yorumlamış; çağdaş Türk resminde özgün bir anlatım dili oluşturmuştur. Eserlerinde özellikle katmanlı yapı, parçalanmış afiş görüntüleri ve sokak estetiği dikkat çekmektedir.

Cevap: B

56. Soruda belirtilen "En İyi Film (Drama)" ödülünü kazanan yapım "Hamnet"tir. Chloé Zhao yönetmenliğinde çekilen film, Shakespeare'in ailesi ve özellikle oğlu Hamnet üzerinden ilerleyen dramatik anlatısıyla dikkat çekmiştir. Edebiyat ile tarihsel dramı bir araya getiren yapım, duygusal atmosferi ve görsel anlatımı sayesinde 2026 Altın Küre Ödülleri töreninin öne çıkan eserlerinden biri olmuştur. Chloé Zhao daha önce "Nomadland" filmiyle de uluslararası büyük başarı elde etmiş bir yönetmendir.

Cevap: B

57. Soruda sözü edilen "Karamazov Kardeşler" romanının yazarı Fyodor Dostoyevski'dir. Rus edebiyatının en önemli eserlerinden biri kabul edilen roman; suç, vicdan, inanç, ahlak ve özgür irade gibi temaları derin psikolojik çözümlemelerle ele almaktadır. Alyoşa, Dmitri ve İvan Karamazov karakterleri üzerinden insan doğasının farklı yönleri işlenmiş; özellikle bireyin iç çatışmaları güçlü bir felsefi çerçevede yansıtılmıştır. Eser, modern roman tekniği üzerinde büyük etkiler bırakmıştır.

Cevap: D

58. Soruda tanımı verilen kavram müzakeredir. Müzakere; tarafların bir konu üzerinde karşılıklı görüş alışverişinde bulunmaları, tartışmaları ve ortak bir sonuca ulaşmaya çalışmaları anlamına gelir. Günlük dilde zaman zaman “inatlaşma” veya “uzun tartışma” anlamında yanlış kullanılsa da kavramın esas anlamı danışma ve görüşme sürecidir. Özellikle diplomasi, hukuk ve ticaret alanlarında müzakere önemli bir uzlaşma yöntemidir.

Cevap: B

59. Soruda belirtilen astronom Galileo Galilei’dir. Galileo, teleskobu astronomik gözlemler için geliştiren ve gök cisimleri üzerine yaptığı incelemelerle modern astronominin temellerini atan bilim insanlarından biridir. Özellikle Dünya’nın Güneş etrafında döndüğünü savunan heliosentrik görüşü desteklemesi nedeniyle Katolik Kilisesi ile çatışma yaşamış ve Engizisyon Mahkemesinde yargılanmıştır. Bilimsel yöntemin gelişimine yaptığı katkılar nedeniyle modern bilimin öncülerinden biri kabul edilmektedir.

Cevap: C

60. Soruda belirtilen ödül Zayed İnsan Kardeşliği Ödülü’dür. Bu ödül, barış, hoşgörü, insanlık dayanışması ve toplumlar arası uzlaşmaya katkı sağlayan kişi veya kurumlara verilmektedir. 2026 yılında Abu Dabi’de düzenlenen törende Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan’a, iki ülke arasındaki barış sürecine katkıları nedeniyle bu ödül takdim edilmiştir. Ödül, Birleşik Arap Emirlikleri merkezli uluslararası bir girişim kapsamında verilmektedir.

Cevap: C